

Številka: 801-01-2/2022/2
Ljubljana, 9. 5. 2022

Državni svet Republike Slovenije je na 51. seji 11. 5. 2022, v skladu z 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15, 55/20 in 123/20), obravnaval Pobudo državnega svetnika Cvetka Zupančiča glede problematike prepovedanih voženj z motornimi vozili v naravnem okolju (na kmetijskih in gozdnih površinah) ter povzročanja velike škode, ter na podlagi prvega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - UPB1 in 95/09-odl. US, 21/13-ZFDO-F in 81/18 – odl. US) sprejel naslednji

S K L E P:

Državni svet Republike Slovenije podpira pobudo državnega svetnika Cvetka Zupančiča in Vladi Republike Slovenije predlaga, da pobudo prouči in nanjo odgovori.

Pobuda državnega svetnika Cvetka Zupančiča se glasi:

Vlada Republike Slovenije naj vzpostavi učinkovit sistem preprečevanja kršitev voženj z motornimi vozili v naravnem okolju na način, da zagotovi pogoje in sredstva za zakonsko izvajanje nadzora in sankcioniranja s ciljem preprečevanja škode na kmetijskih zemljiščih in v gozdovih, ki jo povzročajo vozniki terenskih vozil.

Obrazložitev:

Nedovoljena vožnja z motornimi vozili v naravnem okolju je kljub zakonski ureditvi vedno večji problem, saj kršitelji vsakodnevno in vse pogosteje povzročajo škodo na kmetijskih zemljiščih in v gozdovih, pri tem pa ostajajo nekaznovani.

V zadnjih letih se povečuje število uporabnikov terenskih vozil, npr. motokros motorjev, enduro motorjev, štirikolesnikov ali motornih sani, ki z vožnjami v naravnem okolju ogrožajo in uničujejo naravno okolje. Pri tem se lastniki kmetijskih in gozdnih zemljišč vedno pogosteje soočajo z nesramnim in arogantnim odnosom voznikov tovrstnih vozil, ki se kljub jasnim zakonskim prepovedim vozijo v naravnem okolju in povzročajo veliko škodo. Nekateri celo navajajo, da se je »po Sloveniji do konca razpasla nekultura uničevanja in divjanja vozil v naravnem okolju«.

Nastalo škodo v naravi še posebej občutijo kmetje, ki jim objestni vozniki motokrosov in štirikolesnikov povzročajo motnje gospodarjenja in težko popravljivo škodo na gozdnih ter kmetijskih površinah. Kmetje imajo do lastnine osebni odnos in odgovornost, saj jim obdelava kmetijskih zemljišč in delo v gozdu omogoča preživetje, hkrati pa njihova dejavnost prispeva k prehranski varnosti. Kršitelji z rekreativnimi vožnjami s terenskimi vozili po kmetijskih in gozdnih površinah posegajo v privatno lastnino in uničujejo

kmetijske posevke, povzročajo pa tudi velik izpad travinja, erozije in uničevanje podrasti. Poleg tega povzročajo vozniki terenskih vozil z vožnjo v naravnem okolju velik hrup, ki plaši divjad in ptice, kar je še posebej kritično v času legel.

Medtem ko veljavna zakonska ureditev vprašanje prepovedi voženj z motornimi vozili v naravnem okolju - Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20 in 3/22 – ZDeb), Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16), Zakon o planinskih poteh (Uradni list RS, št. 61/07 in 92/21) in drugi - dokaj dobro ureja, je problematično izvajanje zakonskih določil.

Nič ne pomaga, če zakon prepoveduje vožnjo, ustavljanje, parkiranje ali organiziranje voženj s tovrstnimi vozili, če se v praksi prepoved ne spoštuje in kršiteljev ne kaznuje. Dejstvo je, da se število kršitev nedovoljenih voženj z motornimi vozili (motokrosi, štirikolesniki) na terenu povečuje, vendar jih organi pregona ne zaznavajo in ne preganjajo. Poleg Policije lahko izvajajo nazor nad prepovedanimi vožnjami v naravnem okolju in izrekajo sankcije v skladu s svojimi pristojnostmi še inšpektorji, pristojni za ohranjanje narave, gozdarski, lovski, ribiški in kmetijski inšpektorji ter naravovarstveni nadzorniki.

Če resnično želimo zaščititi naravo, živali ter lastnike kmetijskih in gozdnih zemljišč, je treba ustrezno sankcionirati kršitelje, saj zgolj zakonska prepoved ne zadošča.

Ob zavedanju, da je tovrsten nadzor težko izvajati, saj je večina motokros motorjev neregistriranih, vozniki pa so pod čelado neprepoznavni in po poročanju Policije ob izvajanju nadzora tudi ne ustavljajo ali se celo izognejo kontroli, je treba tovrstno degradacijo okolja v večji meri zajezi z večjim nadzorom. Le z izvajanjem poostrelega nadzora vseh pooblaščenih oseb na območju celotne države ter doslednim sankcioniranjem kršiteljev lahko zajezimo uničevanje naravnih dobrin, kmetijskih in gozdnih zemljišč. Pri tem je tudi pomembno, da pristojni na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvu za okolje in prostor ter na Policiji, prav tako pa lovci, ribiči, ornitologi in druge naravovarstvene in kmetijske civilne organizacije ozaveščajo in opozarjajo kršitelje ter tudi na ta način pripomorejo k preprečevanju tovrstnega ravnanja voznikov motornih vozil s škodljivimi posledicami za naravno okolje in habitate rastlinskih in živalskih vrst.

* * *

Državni svet Republike Slovenije predlaga Vladi Republike Slovenije, da pobudo prouči in v skladu s šestim odstavkom 98. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14, 26/15, 55/20 in 123/20) nanjo v roku 30 dni odgovori.